

BERGSLAGENS HISTORIEDAGAR

LÖRDAG 21 SEPTEMBER

Kl. 10.00–14.00 Nora järnvägsmuseum

I Godsmagasinet finns en utställning som visar ett rekonstruerat smalspår och ett normalspår med ånglok och vagnar. På en del vagnar går det att kliva ombord. Det finns även minnen från järnvägens historia som till exempel gamla fotografier på alla stationshus längs den bana som NBJ trafikerade. Här finns också en modelljärnväg.

Arr: Stiftelsen NJOV

Kl. 10.00–14.00 Museet Tormek

Besök museet Tormek – En vass historia, som berättar om Tormeks resa från starten 1973 till idag. Här finns även en liten fabriksbutik med hela produktsortimentet, samt konstutställningen Sharp Makers 2024 med internationella konstnärer som alla skapar verk med hjälp av verktyg slipade på en Tormek-maskin.

Kl. 10.00–16.00 Spinngille i Blåshuset, Naturstationen i Södra Hyttan

Drop-in. Vi lyfter fram den flit och traditionella kunskap som funnit i torp och stugor under Bergslagens historia. Denna dag är för dig som vill spendera en spinnande heldag tillsammans med andra likasinnade. Du kan förstås redan spinna, men vi finns på plats och handleder gärna. Ta med egen slända eller spinnrock om du vill, men passa gärna på att prova de vi har på Ullcentret. Medtag egen fika och gärna egen ull. Det finns även ull att köpa på plats.

Arr: Naturstation Södra hyttan

Kl. 10.00–16.00 Frövifors pappersbruksmuseum

Frövifors Pappersbruksmuseum är ett ekomuseum, dvs. det finns kvar i sin ursprungsmiljö, och anses ha en av Sveriges bäst bevarade miljö från tidigt 1900-tal och den då blomstrande pappersindustrin. Utöver museets basutställningar visas just nu utställningen Magisk viking & poetiska klipp. Där samlas fem internationella konstnärer som visar magiska tids- och precisionskrävande verk. Tillsammans skapar de en intim och spännande atmosfär, där ljus och skuggor förstärker verkens spänning mellan det enkla materialet och det fantastiska hantverket.

Kl. 10.00–16.00 Navet i Stråssa

Visning av affischutställningen "Stråssa gruva 500 år" samt den nya utställningen om Håkansboda gruvfält och gruvgård. Botanisera i byarkivet bland de många hundra foton som finns där. Kolla den blivande modellen, som visar hur byn såg ut för 80 år sedan. Fri entré. Försäljning av böcker – bland annat de sista exemplaren

av boken "Stråssa gruva" med rabatterat pris – vykort, bergslagsflaggan. Kartor för egen rundtur till Östergruvans dagbrott, Mulldammen med mera. Loppis med kläder, böcker, leksaker samt kuriosa. Fika finns att köpa hela tiden och sopplunch kl. 11.00–13.00. Navet i Stråssa hittar du på Ramsbergsvägen 2.

Arr: Stråssa byförening och Föreningen Bergslagsflaggan.

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Siggebohyttans bergsmansgård

Siggebohyttan är en av de mest storslagna bergsmansgårdarna från Bergslagens storhetstid. Som besökare får du vandra runt i rummen och med alla sinnen uppleva hur ett förmöget bergsmanshem såg ut runt år 1860.

Kl. 13.00 ges en guidad tur upp till Siggebohyttans gruvområde i skogen, med Morgan Bodin. Vandringen går längs den gamla kyrkstigen och på vägen finns massor av spår från bergshanteringens långa historia att upptäcka. Start i logen. Vandringen är omkring 1,6 km och turen tar ca. 90 minuter. Terrängen är ganska enkel men rejäla skor behövs. Ej lämplig för barnvagn eller rullator. Kostnad: 100kr/vuxen.

Arr: Örebro läns museum

Kl. 11.00 Guidning i Leja koppargruvor

Guidning i Leja koppargruvor med Magnus Jerlström, arkivarie vid Lindesbergs kulturhistoriska arkiv. Leja koppargruvor är kända sedan 1500-talet och var i drift senast under första världskriget då anrikningsverkets kalkrika sligavfall skapade den "öken" som idag utgör Leja naturreservat. Guidningen tar ca. 60 min och är gratis men föranmälan krävs via epost till: magnus.jerlstrom@lindesberg.se senast kl. 17 dagen innan. Samling vid parkeringen några minuter innan guidningen startar.

Arr: Lindesbergs kommun

Kl. 13.00–15.30 Filmvisning på Navet i Stråssa

Inledning och visning av Ove Ringvalls film om Guldsmedshytte bruk. Därefter visas Jan Bergmans film "De fyra elementen" som handlar om Bergslagens tusenåriga historia. Entré 50 kr.

Navet i Stråssa hittar du på Ramsbergsvägen 2.

Arr: Stråssa byförening och Föreningen Bergslagsflaggan.

Kl. 15.00 Guidad vandring vid Slotterbergets gruvfält

Följ med på en guidad visning av Slotterbergets gruvfält och ta del av de lösningar man gjorde för gruv hanteringen och de arbetare som med handkraft

gjorde det tunga arbetet. Vandrigen är ca 2.4 km på skogsstigar och tar ca 2.5 h. Avgiften är 50 kr /person. Barn under 16år gratis. Gruvan ligger vid Hjuljerna mellan Järnboås och Hjulsjö.

Arr: Järnboås bygdegårdsförening

SÖNDAG 22 SEPTEMBER

Kl. 10.00–14.00 Nora järnvägmuseum

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Siggebohyttans bergsmansgård

Kl. 10.00–16.00 Navet i Stråssa

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 11.00 Stadsvandring i Nora

Följ med på guidad tur tillsammans med vår guide Berit Bergman genom staden. Här får du lära dig mer om historien om Nora, järnvägen, bergsmännen och andra personligheter. Start vid torgbrunnen på Nora torg. Priser: vuxen 100 kr, ungdom (10–17 år) 50 kr, barn (0–9 år) gratis. Biljettbokning via nortic.se, över disk på turistbyrå.

Arr: Nora turistbyrå/Nora kommun

Kl. 13.00 Guidad visning av Göthlinska gården

Följ med vår guide Eva Järliden på en visning i ett unikt museum och lev dig in i hur livet kunde se ut för en borgarfamilj runt förra sekelskiftet. Start vid entrén till gården (mot gatan), Kungsgatan 4, Nora. Pris: vuxen 100 kr, ungdom (10–17 år) 50 kr, barn (0–9 år) gratis. Biljettbokning via nortic.se, över disk på turistbyrå.

Arr: Nora turistbyrå/Nora kommun

Kl. 13.00–15.30 Filmvisning på Navet i Stråssa

Se beskrivning under lördag 21 september

MÅNDAG 23 SEPTEMBER

Kl. 17.00–19.00 Grecksåsars hyttby – ny vandring i läns museets app

Premiär-gå den nya vandrigen i läns museets app genom byn Grecksåsar, mellan Nora och Grythyttan. Platsen bär tydliga spår från den hytta som var i bruk här fram till år 1878, och flera av byns byggnader från den tiden finns fortfarande kvar. Appen är gratis att ladda ner och använda, sök på Örebro läns museum i AppStore eller Google play. Museets personal finns på plats i Grecksåsar denna kväll och hjälper till eller svarar på frågor. Vandrigen startar vid kapellets parkering.

Arr: Örebro läns museum

ONSDAG 25 SEPTEMBER

Kl. 10.00–16.00 Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 18.30 Föreläsning: Allt är inte guld som glimmar

Nya gruvor behövs men hur påverkar det vår hem-

bygd? Föreläsning med geopedagog, John Tarkkanen i Hällefors Folkets hus.

Arr: Örebro läns museum i samarbete med Örebro läns hembygdsförbund

Torsdag 26 september Kl. 10.00–16.00

Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 12.00–17.00 Muséet Tormek

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 18.00 Föreläsning i Munkhyttans skolmuseum

”Nya gruvor på gott och ont” - hur påverkar nya gruvor kultur- o naturvärden i vårt hemområde. Med geopedagog, John Tarkkanen.

Arr: Lindesbergs hembygdsförening

FREDAG 27 SEPTEMBER

Kl. 10.00–16.00 Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 10.00–12.00 Drop in på Göthlinska gården

Kika in i familjen Göthlins borgarhem från senare hälften av 1800-talet och upptäck svunna tider. Ingång från verandan på gårdens baksida, Kungsgatan 4. Entré: 60 kr, betalning kontant eller med swish.

Kl. 12.00–17.00 Muséet Tormek

Se beskrivning under lördag 21 september

LÖRDAG 28 SEPTEMBER

Kl. 10.00–14.00 Muséet Tormek

Se beskrivning under lördag 21 september.

Sista dagen att se utställningen Sharp Makers 2024.

Kl. 10.00–14.00 Nora järnvägmuseum

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 10.00–16.00 Ullkurs i Blåhuset, Naturstationen i Södra Hyttan

Lär dig känna en ullfäll. Vi förmedlar den traditionella kunskap som finns runt fåret och deras ull. Med ull från skogsfår på länets enda levande fåbod lär vi oss att värdera och ta hand om en ullfäll. Utan ylle inget järn. Avgift: 700 kr. Anmälan till helena.backius@live.se

Arr: Naturstation Södra hyttan

Kl. 10.00–16.00 Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 21 september

Kl. 10.00–16.00 Guidade turer på Hällefors hembygdsgård

En historisk tillbakablick från 1500-talets finnbygder till den industriella utvecklingen. Vi kommer även att besöka en bergsmansgård och berätta om dess historia. Café med hembakt bröd. En väl sorterad loppis med mängder av fynd för den kunnige och massor med roliga prylar för den lekfulla. Fri entré.

Arr: Hällefors hembygdsförening

Kl. 10.00 och kl. 14.00 Stadsvandring i Järle

Historisk stadsvandring i Järle med berättelsen om Carl Bonde, kanalen och Jerle Stad. Samling utanför Svalbo keramik. Vandringarna är kostnadsfria och tillgänglighetsanpassade.

Arr: Jerle Stadsförening

Kl. 10.00–16.00 Slöjd på Siggebohyttan

Repslageri med Christoffer Åström och linberedning med Lina Jatko på Siggebohyttans bergsmansgård. Öppet i mangårdsbyggnaden, på logen och i kaffestugan.

Arr: Örebro läns museum

Kl. 11.00 Guidad visning av Kvarteret bryggeriet i Nora

Följ med vår Guide Annika Reuter runt i Kvarteret Bryggeriet - ett industriområde från 1800-talets senare del som nu rymmer kreatörer inom konst, kultur, hantverk, mat och dryck. Tack vare sitt läge vid Hagbyån har platsen varit bebyggd med industrier, som kvarnar och sågverk, ända sedan 1500-talet. Nuvarande byggnader har bland annat använts för öltillverkning och produktion av stubinråd. Start vid rondellen i bryggeriområdet.

Priser: vuxen 100 kr, ungdom (10–17 år) 50 kr, barn (0–9 år) gratis. Biljettbokning via nortic.se, över disk på turistbyrån.

Arr: Nora turistbyrå/Nora kommun

Kl. 14.00–16.00 Navet i Stråssa

Visning av affischutställningen ”Stråssa gruva 500 år” samt den nya utställningen om Håkansboda gruvfält och gruvgård. Botanisera i byarkivet bland de många hundra foton som finns där. Kolla den blivande modellen, som visar hur byn såg ut för 80 år sedan. Försäljning av böcker och vykort. Fri entré. Navet hittar du på Ramsbergsvägen 2.

Arr: Stråssa byförening

Kl. 14.00 Specialvisning på Siggebohyttan

Museiintendent Lena Brättorp ger en guidad visning på Siggebohyttans bergsmansgård med fokus på mat och hushållning. Vad odlade och åt man på gården? Hur togs maten om hand och lagrades? Kostnad 100 kr/vuxen.

Arr: Örebro läns museum

Kl. 14.00 Föreläsning: Stripa gruva under andra världskriget

Forskning har visat att Stripa Gruva spelade en stor roll i Sveriges utrikeshandel under andra världskriget. Geopedagog John Tarkkanen föreläser. Samling vid Stripa besökscentrum. Stripa bryggeri har öppet för lunchservering kl. 11.30- 15.00 denna dag.

Arr: Föreningen Industrilandskap i Bergslagen

Kl. 14.00 Föreläsning i Nora konsthall

”Brytpunkt Bergslagen”. Kulturgeografen och professorn Mats Lundmark delger axplock ur tre rapporter fokuserade på Bergslagets industriella kulturarv. I föredraget får vi lära mer om utvecklingen på ortsnivå när det gäller befolkning, näringsliv, och samhällsservice från 2000-talet och framåt i Bergslags-

regionen. Kan satsningar på det industriella kulturarvet kan driva på förändring och ny utveckling i denna gamla industriregion?

Arr: Lokalhistoriska Sällskapet i Örebro län i samarbete med Hembygdsföreningen Noraskog.

Kl. 15.00 Guidad tur i Lockgruvan

Nedstigning i gruvan med guiden Markus Eriksson. Start vid besökscentret, Pershyttans bergsmansby. Priser: vuxen 100 kr, ungdom (10–17 år) 50 kr, barn (0–9 år) gratis. Biljettbokning via nortic.se, över disk på turistbyrån. Vid nedstigning i gruvan gäller följande: Åldersgräns för att följa med ner i gruvan är tre år, barn under tolv år följer med i sällskap av vuxen. Hjälms är obligatoriskt att ha på sig under besöket och lånas på plats.

Arr: Nora turistbyrå/Nora kommun

SÖNDAG 29 SEPTEMBER

Kl. 10.00 och kl. 14.00 Stadsvandring i Järle

Se beskrivning under lördag 28 september.

Kl. 10.00–16.00 Slöjd på Siggebohyttan

Se beskrivning under lördag 28 september.

Kl. 11.00–14.45 Föreläsningar och guidning i Södra hyttan

Kl. 11.00 Föreläsning om Finnkulturen

Med Camilla Tikka, ordförande i Karlstads hembygdsförening. I Blåhuset, Naturstationen i Södra hyttan.

Kl. 12.30 Författarföreläsning med Emil V. Nilsson som skrivit boken Rävbacken.

Det kommer handla om våra ängsmarker. Utan hö inget järn. Vi lyfter fram den flit och kunskap som pågått och funnits på torp och gårdar i Bergslagen och varför det är viktigt att bevara den traditionen.

I samarbete med Litteratur Region Örebro Län.

Kl. 13.45–14.45 Rundvisning i Södra Hyttan

Med historien i fokus med Helena Backius.

Arr: Naturstation Södra hyttan

Kl. 13.00 Guidad vandring i bergsmansbyn Pershyttan

Specialvisning på 1,5 h med guiden Markus Eriksson. Lär dig mer om järnframställningen och se vattenhjul, stångång, slaggstenshögar, bergsmansgårdar och hytta. Start vid besökscentret, Pershyttans bergsmansby. Pris: vuxen 100 kr, ungdom (10–17 år) 50 kr, barn (0–9 år) gratis. Biljettbokning via nortic.se, över disk på turistbyrån.

Arrangör: Nora turistbyrå/Nora kommun